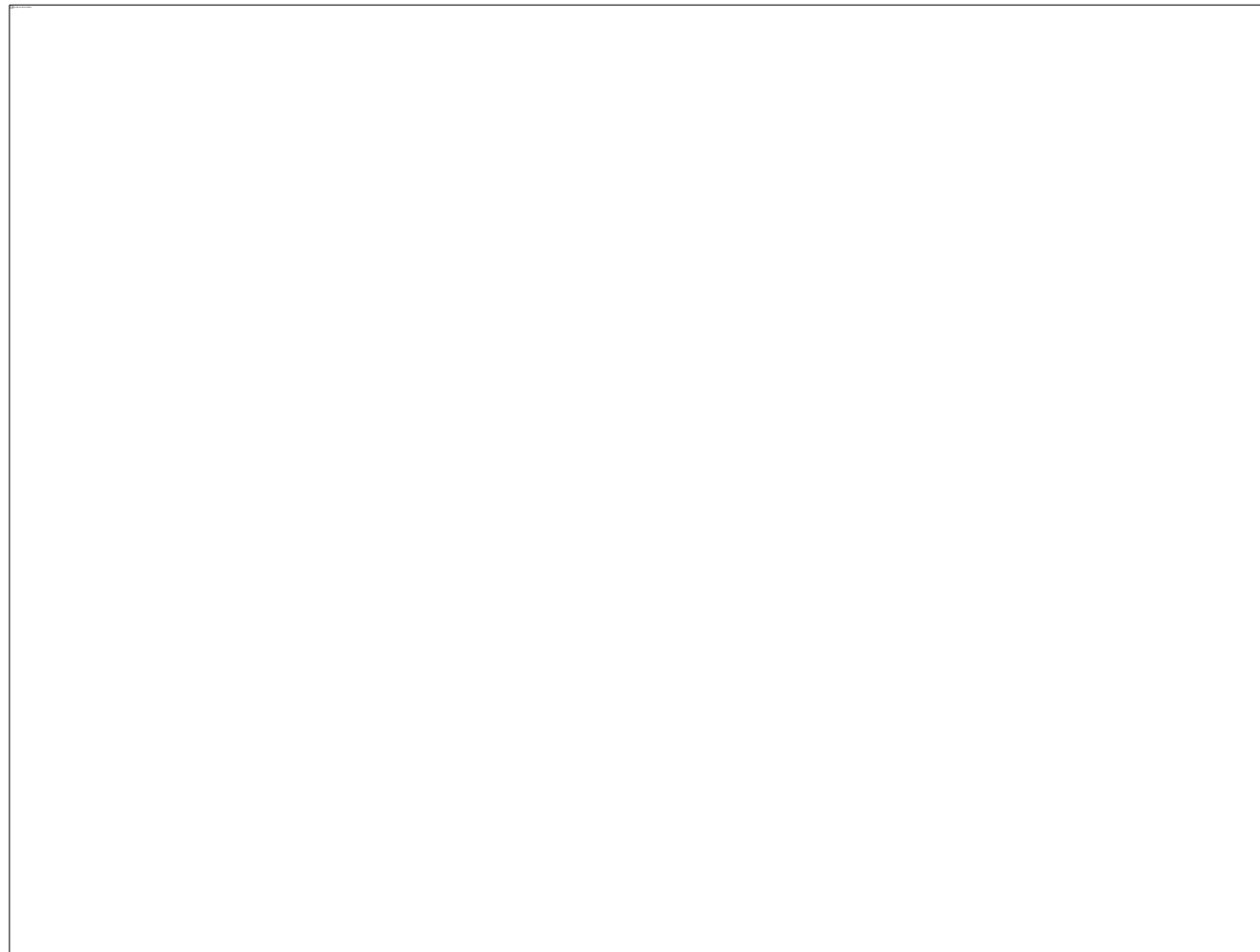

Dagens innehåll

- Vem är jag?
- Vad är min avhandling?
- Avhandlingens resultat
- Vad säger forskningen?
- Att tro eller att veta att relationen är viktig - kunskaper om relationens betydelse i socialt arbete

Avhandlingens syften

- Att belysa hur socionomer talar om relationens betydelse för klientarbete inom socialtjänstens myndighetsutövande praktiker
- Att undersöka hur talet om relationen mellan socialsekreterare och klient kan förstås och användas som del av socionomprofessionens kunskapsbas

Frågeställningar

- Vad beskriver socialsekreterare som kännetecknande för relationen till klienter i sitt arbete?
- Vilken betydelse ges socialtjänstens organisatoriska ramar i de professionellas beskrivning av relationen mellan socialsekreterare och klient?
- Hur kan socialsekreterares utsagor om relationen till klienterna förstås som en del av socionomers professionella identitet?
- Hur kan socialsekreterares tal om relationen till klienter förstås i förhållande till socionomprofessionens kunskapsbas?

Metodologi och metod

Empiri

- Kvalitativa intervjuer med två generationer av socionomer inom socialtjänstens organisation

Analysmetod

- Tematisk analys
- Teoretisering med hjälp av metaforen ”att använda relationen som redskap”

Klientarbete i socialtjänsten – om relationens yttre ramar

- Bedömningar
- Kontroll och stöd
- Delegation och politik
- Specialisering och integrering
- Dokumentation

Mål och medel – om relationens roll och kännetecken

Det sociala arbetet handlar ju inte bara om att skaffa information för att göra en utredning eller så. Det är så mycket mer. Alltså, relationen i sig kan skapa förändring. Och som sagt var, jag vet inte hur jag ska vända och vrida på det men fortfarande så är det så jag tänker att utan relation så kan man stoppa allt annat i papperskorgen. Och det är klart att det inte är nåt självändamål för mig som person att skapa relation med mina klienter men det är en nödvändighet och det är ju ganska trevligt också.

(Ilse, senior socialsekreterare)

Relationens roll

- Relationen som ”allt”
- Relationen som informationskälla
- Relationen som medel
- Relationen som mål

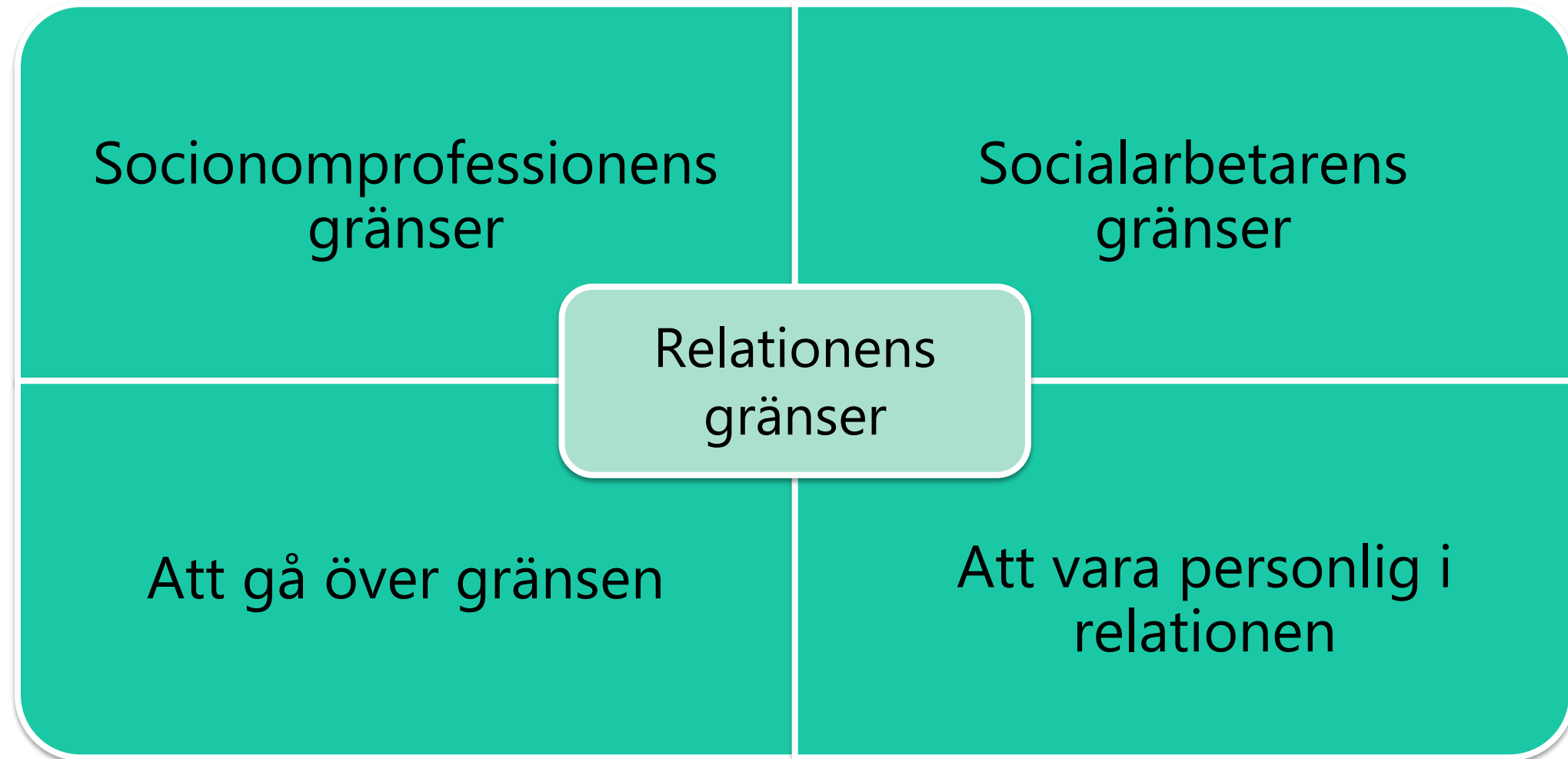
Relationens kännetecken

- Närhet och helhet
- Den elaka hjälparen
- De nödvändiga men grumlande känslorna

Profession och person – om relationens inre gränser

Jag har inte upplevt att någon av mina ungdomar har känt att jag är någon så här elak soc-kärring som kommer och är emot dem. Och behöver jag gå emot dem är jag tydlig med att det inte är jag som går emot utan det är socialtjänsten. Samtidigt som det till syvende och sist ändå är du som person som måste hantera beslutet på något sätt.

(Ulrika, junior socialsekreterare)

Att tro eller att veta – om relationen som bedömningsgrund

Jag har ju massa kunskaper naturligtvis för jag har gått massa utbildningar och allt möjligt och jag har 26 års erfarenhet och det är ju jättevärddefullt. Men utan min förmåga att få till en relation till klienten så står jag mig ofta ganska slätt trots kunskap och erfarenhet. Det är ju inget direkt jag har hittat på att relationen är viktig i en förändringskontakt mellan två människor, det finns väl evidens på det också om jag inte minns fel. Men det är en del av kunskapen och erfarenheten.

(Esa, senior socialsekreterare)

Klientarbete som professionell kunskapsbas

- Relationell kunskapssyn på osäker grund
  - Kunskap grundas framför allt i mötet med klienter och i den ”kompetenta magkänslan”
-

Relationens värde

- Relationen som det sociala arbetets hjärta
- Socialarbetaren som sitt eget verktyg
- Relationen som tabu

Några resultat i korthet

- Socialsekreterarna tycker relationen är viktig
- Relationen är något som de använder i sitt arbete och som de värderar högt
- Relationer görs på olika sätt och anpassas beroende på vem man träffar.
- Att representera socialtjänsten beskrivs som en nackdel när det gäller att etablera relationer till klienter eftersom man ses som den "elaka" hjälparen
- Socialsekreterarna ser sig själva som det huvudsakliga verktyget i sitt arbete och det är via relationen som professionella bedömningar kan göras
- Relationen värderas högre som kunskapskällor för bedömningar än det som kategoriseras som evidensbaserade och standardiserade metoder.
- Användningen av relationen inte explicit som vetenskapligt baserad kunskap eller med koppling till etiska riktlinjer utan närmare kopplat till deras erfarenheter av klientarbete
- Värderande omdömen av relationens positiva betydelse går att koppla till fältets doxa, dvs trosföreställningar och traditioner som ses som självklara och inte problematiseras

Vad säger annan forskning om relationen i socialt arbete?

Relationen är kontext- och organisationsberoende. Det finns inte en definition av relationen.

- Mycket av forskningen går att koppla till förståelsen av relationen som ett terapeutiskt verktyg.
- Empiriska studier av socialt arbete i socialtjänsten betonar helhetssynen snarare än specifika relationer i avgränsade interventioner.
- Empiriska studier visar att det råder konsensus kring vad som kännetecknar positiva respektive negativa relationer i socialtjänstens arbete.
- Socialtjänsten som organisation beskrivs mest som ett hinder för ett ”gott” relationsarbete.

Empirisk kunskap om relationsarbete i socialtjänsten

Kontextuella förutsättningar för relationsarbete i socialtjänsten

- Socialtjänsten som organisation
- Klientgruppen i socialtjänsten

Mål och resultat i relationsarbete

- Relationen som komponent eller helhet?
- Relationen som förutsättning för kvalitet

Hur kan socialarbetare arbeta relationsbaserat i socialtjänsten?

- Relationen som arbetssätt i myndighetsutövning
- Relationskompetens enligt klienter
- Professionalitet i relationsarbete

Så....varför behöver vi mer kunskap om betydelsen av mänskliga relationer i socialt arbete?

Det är ju positivt att man kan tända nåns hopp genom den (*relationen, min anm*) men det kan ju också släckas om man inte är duktig på att informera om vad man använder den till.

(Mia, junior socialsekreterare)

TACK FÖR UPPMÄRKSAMHETEN

Kontakt: jessica.sjogren@liu.se